EXPERTISECENTRUM
NEDERLANDS

Onderzoek leesgericht vakonderwijs

Werkconferentie platform TVO
02-10-26

Charlotte Out (EN) en Anne Weeber (ir. Lely Lyceum)

Martine Gijsel en Alice Visschedijk (EN), Froukje Hoobroeckx (Sardes), Jannet van Drie (UvA), Jenneke Wilms (CPS)

EXPERTISECENTRUM
NEDERLANDS

Een samenwerking met:

Programma

- 15.00u-15.15u welkom + uitleg project
- 15.15-15.35u workshop deel 1
- 15.35-15.50: workshop deel 2
- 15.50-16.00: afronding

Definitie leesgericht vakonderwijs

‘Onder leesgericht vakonderwijs verstaan we vakonderwijs (in het vo) waarin naast vakdoelen ook expliciete leesdoelen worden gesteld en leerlingen ondersteund worden bij het lezen in het vakgebied. Het primaire doel is vakinhoudelijke kennisontwikkeling. Een *nevenopbrengst*/secundair doel is dat de taal-/leesvaardigheid van leerlingen wordt vergroot.’

Leesvaardigheid in het vo

- Elk vak heeft vakspecifieke ''taal'' (zoals begrippen, wiskundig redeneren)
- Leesvaardigheid is onvoldoende in vo
- Lezen moet een prominente plek krijgen in de les, niet alleen het vak Nederlands (Nieuwe kerndoelen Nederlands, SLO, 2026)
- **LVO in bètavakken loopt achter**

Achtergrond onderzoek

- Waarom willen bètadocenten LVO wel/niet in hun les toe te passen? Wat we kunnen doen om hun hierbij te ondersteunen?
- **Doel:** Samen met bèta-docenten materialen ontwikkelen die hun ondersteunen bij leesgericht vakonderwijs.
- Na validatie materialen delen met docenten bèta in NL, ter ondersteuning en bewustwording van docenten.

Doelen van dit onderzoek: al onderzocht

1. Verantwoordelijkheden, behoeften en beweegredenen van bètadocenten om wel/geen LVO te gebruiken
2. Welke concrete materialen kunnen bètadocenten ondersteunen bij het toepassen van LVO in hun eigen vak?
3. Concrete materialen ontwikkelen
4. Uitproberen en valideren in de praktijk + materialen wijd verspreiden onder docenten/scholen

Doelen van dit onderzoek: nu mee bezig!

1. Verantwoordelijkheden, behoeften en beweegredenen van bètadocenten om wel/geen LVO te gebruiken
2. Welke concrete materialen kunnen bètadocenten ondersteunen bij het toepassen van LVO in hun eigen vak?
3. **Concrete materialen ontwikkelen**
4. Uitproberen en valideren in de praktijk + materialen wijd verspreiden onder docenten/scholen

Wat hebben we al gedaan? (1)

- Focusgroep, brainstormsessie en werkgroep bij ir. Lely Lyceum
- 4-5 docenten (NASK, biologie, O&O)
- Lezen in de les: afhankelijk van o.a. tijd en leesmotivatie

Nodig:

- Meer tijd
- Maak LVO routine in de les en prioriteit
- Concrete, vakspecifieke materialen ‘plug-and-play’
- Samen met collega’s **zoals ik**: inspiratie

Wat hebben we al gedaan? (2)

- Enquête uitgezet onder bètadocenten
- 30 docenten (alle vakken/niveaus/etc)
- Ongeveer 85% besteed vaak/soms tijd aan bevorderen leesvaardigheid
- 50% kent TVO

Motiveert om (meer) LVO te geven:

- Meer tijd
- Leerling succes
- Aanpak sluit aan bij vak en ondersteuningsbehoefte leerling
- Vak op hoger niveau aanbieden

Wat hebben we al gedaan? (3)

- Online expertgroep…een ander perspectief!
- 5 experts: vakdidactici, onderwijsadviseurs, onderzoekers

Meningen over oplossingen

- Kant-en-klaar opdrachten geen goed idee (‘soort trucje’): waarom geef je LVO?

Wel helpend: werkvormen aanbieden ter inspiratie, door school zelf database maken, incl. filmpjes van collega

- Routinematig meer lezen in de les: alleen als het passend is/waardevol
- Tijd investeren hoort erbij, bespaart later tijd
- Samen leren met collega’s is essentieel!

In de praktijk: Anne Weeber

Vandaag

-Tijdens werkgroep hebben bètadocenten een tekst gezocht + werkvorm bij bedacht

-Twee uitgekozen (onderbouw + bovenbouw tekst)

-In groepjes lezen en bespreken

Workshop deel 1

- Vorm groepjes van 4-5 mensen
- Kies notulist
- De helft krijgt tekst 1, andere helft tekst 2
- Na 10 min wisselen

Wisselen van teksten!

Workshop deel 2

- Vind zelf een artikel voor jouw (hypothetische) les
- Bespreek het in een groepje:

-Is dit een rijke tekst? Waarom wel/niet? (zie hand-out)

-Past de tekst bij de doelgroep?

-Welke werkvorm zou je inzetten?

Wat neem je mee van deze workshop?

Bedankt voor jullie input!

